

FJÆRBLADET

ORGAN FOR AGDER MOTORHISTORISKE KLUBB

Nr. 1 - Januar 2011 - 33. årgang

PÅ TUR LANGS ROUTE 66

KLAR FOR JULEMØTE I LYNGDAL

KORREKT ANTREKK PÅ JULEMØTE I FRØLAND

PVERREKKELSE AV TÆNDPLUG

Formann: Børge Bendixen
Lofthus, 4790 Lillesand
mob: 92 83 21 70 / bb@nordicbike.no

Nestformann: Olav Hægeland
Fidje, 4580 Lyngdal / tlf. 38 34 33 67

Sekretær: Carl Bugge,
Kuholmsveien 27, 4631 Kristiansand / tlf. 38 02 33 02
carbug@online.no

Styremedlem:
Arvid Ødegaard, Steinsåsveien 13, 4846 Arendal,
tlf. 958 83 310, arvid.oedegaard@arendal.toyota.no

Oddbjørn Olsen, Galgebergveien 20, 4631 Kristiansand,
tlf. 38 09 65 02, metteunn@online.no

Steinar Hansen, Bjørkeliveien 17, 4700 Vennessla,
tlf. 38 15 62 25, birthe.louise.hansen@c2i.net

Varmedlem:
Inge Bråtlund, Foss, 4580 Lyngdal
tlf. 38 34 40 43, inge@postkassa.org

William Haaverson, Kvernstien 26, 4640 Søgne
tlf. 38 16 63 36, wi-haav@online.no

Kasserer (utenom styret):
Bernt Erik Olsen, Astrids vei 2, 4633 Kristiansand
Tlf. 416 30 263 (kun SMS!), berneol@online.no

Fjærbladet i papirutgave: ISSN 1501-6811
Fjærbladet på nett: ISSN 1891-151X

Redaktør: Bernt Erik Olsen, Astrids vei 2, 4633 Kristiansand
Tlf. 416 30 263 (kun SMS!), berneol@online.no

Korrespondenter:
Turid Liland, Brynebrinken 5, 4560 Varse, tlf. 38 39 78 56,
tilan@online.no
Øyvind Eikelid, Vrålsmyrveien 28, 4810 Eydehavn, tlf. 37 03 10 84,
oeikelid@online.no

Hjemmeside på internett: Kjell-Ivar Søreng, Morholtveien 8,
4886 Grimstad, Tlf. 37 04 48 17, kjell-ivar.soreng@c2i.net
Internettadresse klubben: www.a-m-k.net

Kontaktperson:
Jan Petter Kristiansen, Kvernhusheia 24 D, 4634 Kristiansand
Tlf. 38 19 86 40, Mob. 99 73 98 48, janpk@tele2.no

Besiktigelsesmenn:
Olav Hægeland, Fidje, 4580 Lyngdal, tlf. 38 34 33 67
Tor Ole Haagensen, Bjørkeveien 39, 4515 Mandal
Tlf. 38 26 25 80, torole.haagensen@c2i.net
Torjus P. Fiære, Fjæreveien 182, 4885 Grimstad
Tlf. 37 04 33 77, torjus.fiare@losmail.no

Militære kjøretøyer:
Jacob Kvamme Homdrum, 4741 Byglandsfjord, tlf. 37 93 42 24

Motorsykler og mopeder
Børge Bendixen, Lofthus, 4790 Lillesand, tlf. 92 83 21 70
epost bb@nordicbike.no
Ernst Hansen, Fjellestad, 4550 Farsund, tlf. 38 39 10 74,
epost ernst-han@c2i.net

TERMINLISTE 2011

08. februar	Medlemsmøte sentrum
23. februar	Medlemsmøte vest
02. mars	Årsmøte
17. mars	Medlemsmøte øst
30. mars	Medlemsmøte vest
12. april	Medlemsmøte sentrum
27. april	Medlemsmøte vest
30. april	Vårmonstring
02. juni	Kristi Himmelfartsløpet
05. juni	Utsikten-turen
06. august	Rallye Tronåsen

Styret tar forbehold om at datoer kan endres/fjernes ved behov.

INNMELDING I AMK

Å bli medlem i AMK er en enkel sak! Innmelding må inneholde navn, adresse, telefon og eventuelt epostadresse, og sendes til kassereren. Det er mange forskjellige måter å sende innmeldingen på:

- Den kan sendes i posten til kassererens adresse
Astridsvei 2, 4633 Kristiansand
- Den kan sendes på E-post på adressen berneol@online.no eller amk@lmk.no
- Den kan sendes fra link på vår hjemmeside **www.a-m-k.net**

INNKJØPS- OG RABATTAVTALER

Vi minner om klubbens rabattavtaler:
Per Hagen A/S. Oppgi kundennummer 500434
Bilextra Kristiansand (Bang og Folkestad A/S)
Oppgi kundennummer 101130 og vis medlemskort
Bilextra Lyngdal. Vis medlemskort

INNKALLING TIL ÅRSMØTE

Det innkalles med dette til årsmøte i Agder Motorhistoriske Klubb i henhold til klubbens vedtekter.

Årsmøtet finner sted på Offisersmessen, Gimlemoen i Kristiansand (universitetsområdet) onsdag 2. mars 2011 kl. 19.00. Kun betalende medlemmer har stemmerett på møtet. Det blir vanlige årsmøtesaker. Årsberetning, regnskap og innkomne forslag til årsmøtet er trykket opp i dette bladet. Som vanlig blir det servert varm mat og bløtkake.

Hjertelig velkommen!

MEDLEMSMØTE SENTRUM

Vi ønsker velkommen til medlemsmøte tirsdag 8. februar kl. 19.00 på Speidersenteret, Torridalsveien 21, Kristiansand. Vi får besøk av Bjørn Børresen fra Shell som vil fortelle litt om bensinblandinger og riktig bruk av olje for våre biler og tohjulinger. Det blir anledning til spørsmål og diskusjon. Kaffe og litt å bite i.

Vel møtt!

MEDLEMSMØTE VEST

Medlemsmøte onsdag 23. februar kl. 19.00 på Rosfjord skolehus. Det blir mini-delemarked med kjøp og salg av deler og utstyre og diverse. Kaffe og mat. **Velkommen!**

REDAKTØRENS SPALTE

Godt nyttår alle sammen!

Først takk til alle dere som allerede har betalt kontingenten for 2011! De som mangler, betaler sikkert også ganske snart, håper jeg, slik at jeg slipper å bruke mange av klubbens

pengar på frimerker til purrebrev.

Så er det et nytt år og nye muligheter! Noen selger kjøretøy, andre kjøper, og alt sammen burde vært registrert i klubbens matrikkel. Det viste seg at oppfordringen på baksiden av kontingentgiroen om å oppdatere matrikkelen har inspirert mange til å gjøre akkurat det, og det er veldig flott! Men det er stadig mange som mangler... og som selvfølgelig hele tiden er velkommen til å sende inn informasjon, både om hva de har og hva de ikke har lenger. For det er jo ikke

mye vits i å ha en matrikkel som er full av kjøretøyer som ikke lenger finnes i klubben.

Når dere får dette bladet er det bare tre måneder til vårens vakreste eventyr – Vårmonstringen! Som vanlig vil denne finne sted på Vest-Agdermuseet i Kristiansand, i "Bygada". Også i år vil det bli mulig for de som har nyrestaurerte biler til å vise dem frem og få klubbens høythengende restaureringsplakett. Det er bare å melde seg på når tiden kommer, følg med i Fjærbladet!

I fjor (som i 2009) var AMK den klubben som hadde flest nytegnede LMK-forsikringer i forhold til medlemstallet. Skal vi forsøke å få denne førsteplassen i år også? Vi prøver!

Beste hilsen
Bernt Erik

STØTT AMK NÅR DU TIPPER!

Agder Motorhistoriske Klubb har nå i 1 ½ år vært tilknyttet Grasrotandelen hos Norsk Tipping. Det betyr at hver enkelt som vil støtte AMK kan bestemme at 5 prosent av det han/hun tipper for, blir overført vår klubb fra Norsk Tipping. Prisen for tippingen er det samme og dette koster altså ikke noe for noen. Ordningen gjelder for alle spill som går via Norsk Tipping og spillekortet ditt.

Du gir bare beskjed om at du vil støtte Agder Motorhistoriske Klubb med grasrotandelen når du skal tippe/lotte neste gang. Da søker betjeningen opp AMK i sitt register og registrerer dette, og så får klubben 5 prosent av det beløp du tipper for. Overføringen er anonym og ingen vet hvem som har tippet og hvor mye hver

GRASROTANDELEN

enkelte har bidratt med. Du trenger bare å oppgi dette første gangen – senere går de fem prosentene automatisk til AMK så lenge du ikke gir beskjed om å forandre på det.

Prøv dette neste gang du tipper eller lotter eller hva det måtte være! Helt "arbeidsfrie" inntekter for klubben er kjekt å ha! Vi har over 900 medlemmer og bare 43 av dem er med i dette opplegget. Burde vi ikke kunne klare flere?

ÅRSBERETNING FOR AGDER MOTORHISTORISKE KLUBB 2010

I 2010 har AMK's styre bestått av følgende personer:

Formann: Børge Bendixen

Nestformann: Olav Hægeland

Sekretær: Carl Bugge

Styremedlemmer: Arvid Ødegaard, Oddbjørn Olsen, Steinar Hansen

Varamedlemmer: William Haaversen, Inge Bråtlund

Styret har valgt Bernt Erik Olsen til kasserer utenom styret.

I løpet av året har det vært 8 styremøter der også varamedlemmene har deltatt.

Medlemsmøter

Det har som vanlig så langt det har vært praktisk mulig blitt arrangert månedlige medlemsmøter både i øst-, vest- og sentrumsregionen i vinterhalvåret. Oppmøtet har stort sett vært brukbart, selv om det kan synes å være lavt i forhold til antall medlemmer i klubben. Styret er fremdeles takknemlige for innspill og idéer om innholdet på møtene for å gjøre disse mest mulig interessante for flest mulig av medlemmene.

Arrangementer

Årsmøtet 2010 ble gjennomført 23. februar med 44 stemmeberettigede medlemmer til stede.

Vårmønstringen på Fylkesmuseet ble i år besøkt av 205 biler og 32 tohjulinger i flott vær. Fra både øst og vest ble det kjørt i flokk og følge til mønstringen. Stemningen var som alltid meget god og det ble delt ut 6 restaureringsplaketter, alle til biler. Det ble også arrangert en lokal vårmønstring på Bjodland i Lyngdal.

Kristi Himmelfarts-turen fra Arendal til Froland fikk i år fint, om enn litt kjølig, vær og det møtte frem ca. 320 kjøretøyer. Det vurderes nå å finne et alternativt startsted av plassmessige grunner.

Utsikten-turen i Kvinesdal 6. juni ble gjennomført med hele 80 biler, og turen gikk på småveier til Snartemo med kaffepause og videre til Birkeland på Tingvatn. Været var varmt og fint og folk koste seg.

Norgesløpet ble arrangert på Voss, med flere deltakere fra AMK. I tillegg har en del AMK'ere deltatt på andre løp, blant annet Flåkløypa Grand Prix, Sjøormløpet i Seljord og Ringkøbingløpet i Danmark.

Nasjonal Motordag 12. juni var et nytt arrangement av året, initiert fra sentralt hold i veteranbevegelsen. Dette kom nok litt

brått på med tanke på et større arrangement i vårt distrikt, men noen mindre samlinger ble det. Blant annet på Venesla ble dagen markert med 70 fremmøtte kjøretøyer, men det legges opp til større markeringer i 2011.

Bygdeutstillingen i Åseral 18. juli hadde som tidligere år invitert AMK til kompefest, og før dette var det AMK-gudstjeneste i Åseral kyrkje. AMK-ere fylte kirken helt opp, og de fleste som medvirket i gudstjenesten hadde AMK-bakgrunn. Kompefesten samlet også stappfull sal og kompen var som alltid riktig gode. Været var bra, fremmøtet stort og stemningen god.

Hovedløpet 7. august ble i år arrangert på Lista, med start fra Farsund sentrum og med mål på Nordberg Fort hvor det også ble servert lunch. Uvanlig godt fremmøte sikret at arrangementet ble svært vellykket. Komitéen for løpet hadde lagt ned et stort arbeid og funnet en flott løype.

Delemarkedet på Birkeland 14. august ble avviklet på vanlig måte, med flott vær og dermed også stor oppslutning, noe som ga et godt økonomisk resultat. Dessverre er det en del av medlemmene som er forespurt om å hjelpe til på markedet som ikke møter frem, noe som skaper store problemer for AMK i forhold til våre samarbeidspartnere. Dette har vært et problem i mange år, men etter at styret iverksatte direkte henvendelser og påminnelser, bedret det seg noe i år.

Setesdalsbanen hadde sin avslutnings søndag 29. august i samarbeid med blant annet AMK. Her stilte veteranbiler og veteranbuss opp på

Røyknes og kjørte tur til Nomeland Kraftstasjon med togpassasjerer som ønsket det.

Dyrskuet i Lyngdal ble arrangert 3. til 5. september og her hadde AMK som vanlig minst én finger med i spillet, med utstilling av gamle traktorer, maskiner og stasjonær motorer. Her blir klubben godt markedsført, og det er svært positivt.

Sensommerturen i øst 12. september, som markerer avslutningen på den aktive kjøresesongen, samlet over 50 kjøretøyer som tok turen til Langøya på Vegårshei med konkurranser og lunch i det grønne.

I Åmli har en gruppe veteranentusiaster med tilknytning til AMK fortsatt sine månedlige treff i sesongen, hvor det har vært god oppslutning.

Julemøter er blitt arrangert både i Froland og i Lyngdal. Av plassmessige hensyn er det påmelding på disse arrangementene, og som vanlig var det fullt hus begge steder. Det er "først til mølla"-prinsippet som gjelder, så det er viktig å være tidlig ute når arrangementene kunngjøres i Fjærbladet!

I tillegg har AMK deltatt i arrangementer på Songdalen Bygdemuseum på Porsmyr, på Motorsøndag på Nes Verk, på kulturturen til Telemark og på Åpen Dag hos Luftforsvaret på Kjevik.

Kunstnerbilen i Kvinesdal er ferdigstilt ved hjelp av en ivrig dugnadsgjeng, hvorav de fleste hadde tilknytning til AMK.

Fjærbladet

kom ut med 9 ordinære utgaver i 2009. Til tross for at klubben også har egne hjemmesider på Internett (www.a-m-k.net), satses det fortsatt på Fjærbladet som den viktigste informasjonskilden og bindeleddet til medlemmene. Det legges derfor ned mye ressurser og arbeid for å gjøre bladet så attraktivt som mulig.

Opplaget er for tiden 930. Bladet sendes til alle hovedmedlemmer (ikke til husstandsmedlemmer), til andre veteranklubber og til annonsørene.

Hjemmesiden på internett

Hjemmesiden var begynt å bli "umoderne" og den er nå fornyet og modernisert så den skal være enklere å bruke for medlemmene.

Grasrotandel

Norsk Tipping har innført et nytt opplegg som gir tippepenger direkte til den enkelte klubb, basert på at interesserte registrerer klubben som sitt valg på tippekortet. Den valgte klubben får da 5 % av det beløp det tippes for.

AMK kom med i ordningen i august 2009 og det er pr. nyttår 2010/11 43 personer som støtter AMK i Grasrotandelen. Dette er en grei liten ekstraintekt og styret håper at enda flere av medlemmene vil bli med på denne ordningen i 2011.

Forsikring

Den fornyede ordningen for LMK-forsikring har vakt interesse hos AMK's medlemmer og det er i år tegnet over 40 nye veteranforsikringer innen AMK. I 63 AMK-medlemmer har nå LMK-forsikring, med til sammen 280 poliser. Men det er fortsatt plass til flere og styret oppfordrer medlemmene til å vurdere dette tilbudet.

Medlemmer

AMK hadde ved årsskiftet 931 medlemmer, herav 83 husstandsmedlemmer som ikke får Fjærbladet, men som ellers har alle medlemsrettigheter i klubben. Av disse 931 kommer 557 fra Vest-Agder, 354 fra Aust-Agder, 17 fra øvrige Norge og så har vi 3 medlemmer som bor utenlands (Danmark, Egypt og Singapore).

Mange av medlemmene i AMK har i årevis trofast stilt opp som medhjelpere og funksjonærer ved klubbens arrangementer. At de samme personene blir spurt gjentatte ganger, må sees på som en kompliment for vel utført jobb. En hjertelig takk til alle villige hjelpere! Men det er alltid plass til flere, og alle hjelpende hender, føtter og hoder er til enhver tid svært velkomne! Styret vil igjen oppfordre medlemmene til å komme med forslag og innspill til nye eller eksisterende aktiviteter.

Styret vil med dette takke for året som er gått og ser frem til mye hygge med veteranhobbyen også i 2011.

REGNSKAPSOVERSIKT 2010

Drift

Salg av diverse materiell	926,00
Annonseinntekt Fjærbladet	4.300,00
Overskudd Delemarkedet 2010	74.113,00
Overskudd Hovedløpet	500,00
Andel av overskudd, Dyrskuet i Lyngdal	10.680,00
Grasrotandelen/Norsk Tipping	7.847,00
Delvis refusjon av merverdiavgift 2009	7.596,00
Medlemskontingent	254.880,00
Renteinntekter	5.990,00

Inntekter

Innkjøp av materiell og rekvisita	11.311,00
Utgiftsdekning til styret	18.000,00
Lokalleie	26.250,00
Diverse godtgjørelser og utgiftsdekninger	4.000,00
Regnskapsførsel	4.000,00
Trykkeriutgifter	121.250,00
Portoutgifter	58.108,00
Netto møteutgifter	6.384,00
Ny hjemmeside + webhotell	13.406,00
Utgifter til årsmøtet 2010	8.300,00
Reisegodtgjørelse LMK-møter	5.992,00
Gaver og premier	20.571,00
Kontingent til LMK	18.500,00
Øvrige kontingenter	750,00
Forsikringer	1.727,00
Bankgebyrer	421,00
Overskudd drift 2010	47.862,00
	366.832,00
	366.832,00

Utgifter

BALANSE

Varebeholdning	7.500,00
Til gode Grasrotandelen pr. 31.12.10	2.697,00
Til gode mva-refusjon for 2009	7.596,00
Bankinnskudd	335.760,00
Gjeld	0,00
Egenkapital	353.553,00
	353.553,00
	353.553,00

Kontrollkomiteen har gjennomgått regnskapet for året 2010. Regnskapet viser et overskudd på kr. 47.862,-. Regnskapet er ryddig og greit ført. Fordelingen på konti gir en god oversikt over de ulike inntekter og kostnader. Egenkapitalen er på betryggende kr. 353.553,-

Kontrollkomiteen anbefaler årsmøtet å godkjenne det fremlagte årsregnskapet.

Kristiansand, 9. januar 2011

Nils Harald Skalle

Håkon Magne Omland

1929 HUPMOBILE-PROSJEKTET

Hupmobile er ikke lenger et bilmerke folk flest kjenner, selv om bilen i sin tid var en god konkurrent til både Chevrolet og Ford. Selv kjøpte jeg en 1929 Hupmobile Roadster 6 cyl. allerede tilbake i 1963, etter russetiden. Bilen satte preg på min ungdomstid, mye brukt og mye moro, men senere er den blitt stående. Den trengte litt reparasjon, plass og prioritet av tid som den aldri fikk – inntil nå. Status nå er nylig sandblåst og lakket ramme. Forhåpentlig står den klar om en håndfull år. Jeg vil prøve å holde Fjærbladets lesere orientert om fremdriften – men først litt om Hupmobiles historie fra 1908 til nedleggelse av bilproduksjon i 1940.

Hupmobile i medgang

Robert Craig Hupp startet Hupp Motor Company i 1908 i Detroit etter å ha jobbet i Ford og Oldsmobile. Han fikk med seg sin bror Louis samt en rekke dyktige medarbeidere fra Oldsmobile og allerede februar 1909 viste de frem prototypen på "Detroit Auto Show". Den ble populær som konkurrent til Ford og allerede første året ble det solgt 1618 biler. I løpet av 1910 og 1911 solgte de ytterligere 11419 biler og eventyret var i gang.

Hupmobile fungerte bra og i en periode fikk kjøpere "livslang garanti". For å bevise bilens kvalitet ble en Hupmobile sendt på en tur rundt kloden fra 1910 til 1912. Den besøkte 26 land hvorav mange aldri hadde sett en bil tidligere. Dette var mens Robert Hupp fremdeles var i ledelsen, han fikk uoverensstemmelser med sine investorer og solgte seg selv ut av firmaet i 1911 og sluttet. Den første "Greyhound" – USA's kjente busser – var bygd på en 7-seter Hupmobile.

Den første bilen til Hupp var en Runabout 20 – med en 16,9 hesters motor. Mener å huske at det på 60-tallet var en slik bil i Kristiansand eid av en kar på biltilsynet. Etter hvert utviklet Hupmobile større biler og de satset på flere ulike modeller – innelukkede og åpne. Salget gikk bra, og det ble solgt årlig ca 10-15.000 biler. Under første verdenskrig bidro Hupp til krigsindustrien og det ble bygd lastebiler et par år. Tidlig på 20-tallet utviklet Hupp en 8-sylindret motor i tillegg til den tradisjonelle 4-sylindret. Mot slutten av 20-årene ble den 4-sylindrede motor erstattet av en 6-sylindret. Samtidig fikk bilene nytt tidsriktig design av Amos Northrup, med reklame for bilene som bar preg av vågale pastellfarger, romantikk og mote.

Fra å være rimelige biler i klasse med Chevrolet og Ford forsøkte Hupmobile nå å løfte bilenes standard på linje med de mer eksklusive bilmerker og med stor variasjon i kolleksjonen. Salget av Hupmobile steg til værs og i 1928 ble det solgt over 65.000 biler. Det ble også eksportert til andre kontinenter, kanskje mest til Australia og New Zealand, men det gikk også mange biler til Europa.

Pengene strømmet inn, Hupmobile kjøpte opp Chandler-Cleveland og utvidet fabrikken sin med et 6 etasjers påbygg i 1928-29. Hupmobile var blitt en vellykket bilfabrikk.

(neste gang: Hupmobile i motgang)

Jan E. Jørgensen

AUTOLIT Automobile - Truck - Motorcycle 1900 to Present ORIGINAL Sales Brochures, Manuals, Books, Posters, Catalogs, and MUCH More. World's largest selection!

FORSLAG TIL AMK'S ÅRSMØTE

Til årsmøtet 2011 er det innlevert to forslag som årsmøtet skal ta stilling til. De er referert på disse to sidene slik at medlemmene kan gjøre seg kjent med forslagene på forhånd.

FORSLAG FRA TORALV K. BIRKELAND

Under henvisning til klubbens vedtekter, § 5, vil jeg gjerne fremsette nedenstående forslag for behandling på klubbens årsmøte 2. mars 2011.

Utgivelse av klubbens matrikkel

Gjennom alle år, så lenge AMK har eksistert, har det vært sendt ut medlems- og kjøretøymatrikkel til medlemmene hvert eller annethvert år. Denne praksis er nå opphørt og siste trykte matrikkel ble sendt ut i desember 2007.

Etter hva jeg forstår har styret henvist til at interesserte kan få matrikkelen tilsendt på e-post etter ønske. Men nå er det jo slik at mange av klubbens medlemmer ikke har internett og e-post og disse får dermed ikke noe tilbud.

Jeg synes det er viktig at medlemmene i klubben får tilsendt en slik

matrikkel i det minste hvert andre år, slik at det kan være lettere å få kontakt med medlemmer med samme biltype, eller medlemmer med spesielle kunnskaper på sine felt, som kan være til hjelp for andre medlemmer. Det er også interessant å kunne gjøre seg kjent med hvilke kjøretøyer som finnes innen klubben.

Jeg har fått opplyst at trykking og utsendelse av slik matrikkel vil koste rundt 20.000 kroner og synes dette må være en overkommelig utgift i forhold til klubbens gode økonomi.

Jeg vil utdype disse synspunkter muntlig på årsmøtet, og vil i den forbindelse fremme følgende forslag:

Årsmøtet i AMK pålegger styret å sørge for at det for fremtiden utgis matrikkel over klubbens medlemmer og kjøretøy hvert annet år, med første utgivelse i 2011.

Toralv K. Birkeland

FORSLAG FRA ØVIND EIKELIA, KJELL-IVAR SØRENG, HÅKON M. OMLAND OG BERNT ERIK OLSEN

Undertegnede medlemmer av Agder Motorhistoriske Klubb ønsker å fremme et forslag til årsmøtet i AMK.

Saken gjelder AMK-medlem Lorentz Lorentzen fra Froland som har startet opp et etter vår mening meget interessant prosjekt innen kjøretøystorhistorien. Lorentzen har søkt styret om tilskudd, men har fått avslag. Dette mener vi er en uklok avgjørelse av styret, og vi ønsker at årsmøtet skal gjøre om styrets vedtak.

I søknaden til styret skriver Lorentzen blant annet:

Undertegnede søker herved om pengestøtte til kjøretøystorhistorisk forskning i Aust-Agder.

Mitt arbeid er kanskje ikke kjent for alle ennå, men jeg samler inn bilder, arkivstoff og historier om førkrigs kjøretøyer som var registrert i Aust-Agder. Såvidt meg bekjent har ikke noen slik systematisk innsamling av informasjon blitt gjort i denne landsdelen før. Det har vært skrevet endel i lokalhistorisk sammenheng, men dette er mer rettet mot f.eks. rutebilselskapene. Jeg ønsker å ha selve kjøretøyet i sentrum, følge dets historie fra eier til eier og koble på bilder og historier som jeg samler inn. Resultatet vil da bli en ganske omfattende database med informasjon om disse kjøretøyene. Jeg håper at dette kan resultere i en bok, eventuelt en bokserie over flere bind. Jeg har hatt som mål å samle inn stoff i 5 år. Nå har det allerede gått 2 år. På grunn av familiesituasjon og husbygging må jeg se meg nødt til å utsette fristen noe. Jeg har bestemt meg for å samle inn stoff i 5 år fra i år. Etter denne perioden vil jeg bruke 1-2 år på å ordne stoffet i et system som jeg vil jobbe parallelt med hele tiden og utforme bok-konseptet.

Innsamlingen av stoff foregår på flere vis:

1. Jeg reiser hjem til folk og scanner bilder og skriver ned historiene de har å fortelle.
2. Jeg reiser til Statsarkivet i Kristiansand hvor jeg har funnet informasjon om flere tusen kjøretøy fra den aktuelle perioden.
3. Jeg har søkt og skaffet meg avtale med Statens Veivesens Trafikkstasjon på Stoa i Arendal om innsyn i deres gamle arkiver.
4. Jeg har gått gjennom fotosamlingen til Aust-Agder Arkivet og avdekket over 300 fotografier av kjøretøyer fra perioden
5. Jeg samarbeider med lokale historielag og bygger videre på arbeid som de allerede har utarbeidet.
6. Jeg har også sikret meg spesialavtale med understellsregisteret for masseopplysninger fra deres arkiv.

Jeg ser for meg at boken vil inneholde 3 hoveddeler:

En innledning med generell beskrivelse av kjøretøyene og diverse firmaer, rutebilselskaper og pionerer som utmerket seg.

Et register fra I-I og oppover som omtaler alle kjøretøyene som jeg har funnet informasjon om.

En avsluttende del med bilder av kjøretøyer jeg ikke har klart å identifisere, eierregister sortert alfabetisk, og eventuell annen informasjon som måtte dukke opp.

Hvilke kostnader er det egentlig jeg søker støtte til?

1. Jeg har allerede hatt og vil få betydelige kostnader til transport, særlig til

Statsarkivet i Kristiansand og oppover i Setesdalen.

2. Jeg får rabatt på bestilling av foto fra Aust-Agder Arkivet, men mengden vil likevel resultere i en betydelig utgift.
3. Jeg har investert i fotoscanner slik at jeg kan reise hjem til folk og scanne bilder over på bærbar datamaskin.
4. Når selve boken skal trykkes må man jo ha en viss kapital, og et eventuelt overskudd når alt er betalt vil gå til redusert pris på boken, særlig til medlemmer av organisasjoner som har støttet prosjektet.
5. Det vil også bli utgifter til publiseringsrettigheter fra fotografer som selv har arkiver, eks. Dannevig (Arendal) og Brøndelsbo (Tvedestrand)

Hvorfor bør så AMK støtte prosjektet?

1. Mitt arbeid har allerede resultert i noe stoff til Fjærbladet og et foredrag på et AMK møte på Frolands Verk.
2. Jeg planlegger en artikkelserie om de 3 første selskapene i Aust-Agder som startet med rutebil og drosje i 1910. Disse og flere artikler underveis i arbeidet vil gi endel stoff til Fjærbladet.
3. Jeg vil etterhvert som databasen vokser være i stand til å hjelpe AMK medlemmer med å kartlegge historien til overlevende kjøretøy, eller «Bestefar's T-Ford»
4. Et avsluttende argument er at det rett og slett haster med innsamling av denne typen stoff. Folk som fremdeles husker disse kjøretøyene er i ferd med å forlate oss. I arveoppgjør blir albumer og løse bilder kastet eller spredt rundt i landet. Etterkommere i 3. og 4. ledd husker skjeldent nok detaljer til å kunne bidra i større grad. Om 10 år fra idag vil det være mye vanskeligere å få til noe.

Jeg ser på arbeidet jeg gjør som et viktig historisk arbeid som ingen andre før har grepet fatt i.

Etter forslagsstillernes mening er dette et prisverdig arbeid som er midt i blinken i forhold til det allmennhistoriske perspektiv i AMK's formålsparagraf. Vi vil derfor anbefale at Lorentzen får støtte.

Av skattemessige grunner bør tilskuddet fordeles over flere år. Som kjent kan det utbetales kr. 4.000 pr. år i honorar/utgiftsdekning til privatpersoner uten at dette er oppgavepliktig. Vi vil derfor foreslå at årsmøtet pålegger styret i AMK å bevilge kr. 4.000 pr. år i fem år som tilskudd til det ovenfor beskrevne arbeidet. Det forutsettes i den forbindelse at Lorentzen følger opp i forhold til klubben med informasjon og artikler i Fjærbladet, og foredrag på klubbens møter når det måtte passe slik. Dersom arbeidet stopper opp i den aktuelle femårsperioden, opphører støtten.

Vi ber derfor årsmøtet om å fatte følgende vedtak:

Årsmøtet i AMK pålegger styret i klubben å innvilge søknad fra Lorentz Lorentzen i tråd med det som er beskrevet i ovenstående forslag.

Øyvind Eikelia, Kjell-Ivar Søreng, Håkon M. Omland, Bernt Erik Olsen

JULEMØTE I FROLAND

Tradisjonen tro ble det invitert til julemøte i Fjøset på Frolands Verk, og dette er blitt et av de hyggeligste arrangementene i AMK. Med forhåndspåmelding og fulle deltakerlister lang tid før selve dagen, møtes medlemmer til en hyggestund med servering av risgrøt med tilbehør, et formidabelt kakebord og nydelig kaffe. Det er Bodil og Øyvind Eikelia som har regien og med god hjelp fra forskjellige frivillige og "kjøkkengjengen" som i år besto av Bjørg Veråsdal, Sigrunn og Anne Messel, samt Bodil selv, får vi den beste oppdekking man kan tenke seg.

Deltakere fra hele Agder, med William Haaversen fra Søgne i vest og Olaf Skarvang fra Sannidal i øst som "ytterpunkter" fikk som sedvanlig oppleve året i AMK og de andre lokale klubbene gjennom Bodil og Øyvinds bilder og film. Årskavalkaden på DVD er mesterlig satt sammen med lune kommentarer, en god porsjon humor og en stor porsjon norgesreklame. Flott musikk og nydelige bilder trollbinder publikum godt over en time.

Etter filmen og kaffeservering var det duket for høytid i lokalet. Klubbens utmerkelse, Den Gyldne Tændplug, ble ikke delt ut på årsmøtet sist vinter pga fravær av kandidaten, og nå var det en fin anledning til å kaste glans over, og gi heder og ære til Ole Bjørn Moe. Ole Bjørn har vært med i AMK siden "guttedagene" og hans engasjement har vært stort og bredt. Stadig å se på listen over styret og i komitéer. I tillegg har han vært med å utvide kulturbegrepet som er nedfelt i AMKs vedtekter; "ta vare på motortekniske innretninger som er eller kan bli av teknisk historisk interesse".

Hans private samling og museum på gården på Moe i Gjerstad savner sidestykke. Gratulerer, Ole Bjørn!

Litt ut i kaffen ble talerstolen overlatt William Haaversen. Han hadde noen betraktninger om mannens forhold til bilen (og kona) og det ble humret og ledd godt i salen da tilhørerne ikke klarte å holde tankene på rett sted – dvs. om det var bilen eller kona som ble beskrevet. Øyvind Eikelia gratulerte de to lokale klubbene med "bursdag" og delte ut oppmerksomhet til begge. Froland Motorveteranklubb for 10-årsjubileum og Grimstad MotorVeteraner for 5-årsjubileum. En spesielt hyggelig kveld ble avrundet med lotteri – dvs. trekning av gevinster på deltakerlisten. Mange kunne reise hjem med julepynt, sjokolade og også i år var hovedgevinsten en stor og flott, hjemmelaget nisse.

Takk til alle som bidro til at dette ble en flott kveld! Billedkavalkaden på disse sidene viser tydelig at folk hadde det hyggelig!

KIS

Ole Bjørn Moe fikk Den Gyldne Tændplug av avtroppende seremonimester Kjell-Ivar Søreng

FØRJULSKOS I LYNGDAL

Det er hyggeleg å kunne møtast til førjulsmøte i Lyngdal, der det kjem medlemmer frå Sokndal, Moi, Sirdal, Fjotland, Åseral, Finsland, Kristiansand – og frå mange meir nærliggande stader, frå eit svært distrikt med andre ord. Også i år skal me få hygga oss i lag i Jan Arvid Lindland sine utsøkte lokalitetar, der det er dekkja fint langbord til meir enn femti gjester. Frå alle kantar har blide menneske funne vegen til Akersmyr, unge og eldre, kvinner og menn, vegane er snøfrie, det er bra! Juletreet er pynta, det er ei fin ramme omkring festen vår her. Olav Hægeland ønsker alle velkommen. Han orienterer litt om aktivitetane i klubben siste år. Lindland fortel litt om samlingene sine, her er mykje interessant å høyra.

Olav deler ut blomar til Lindland, med stor takk for gjestfriheten. Fleire støttespelarar i klubben får og takk og blom, hyggeleg! Julematen kjem på plass, det er berre å gå og få fyllt opp på tallerkenen. Folk koser seg med mat og prat. Sang og musikk høyrer med i godt lag, lokalt «husorkester» startar opp til allsang. Det er loddsalg på tønna og små-gevinstar, det knyter seg alltid spenning til kor tønna hamnar. I år er der Ådne Buås som er den heldige, gratulerer! Kaffe og is følger, det smakar!

Ordet blir gitt fritt, og så får me det eine bidraget etter det andre frå gjestene: like frå pavehistorie og skapelsesvri, til Listahistorie om oppstartproblem innen bilkjøring for lang tid sidan, Setesdals-

herme, Lindland sine faktaopplysninger om vegbygging, om grunder langs vegen, tidlege bompengar og første bilar i distriktet - til ein fornøyleg, sjølvopplevd episode frå sjåfør Kåre. Dette er skikkeleg koseleg, som vi og kan sjå av bileta!

Det lid på kvelden, og arbeidsdag i morgon for mange. Mange nyttar høvet til å sjå seg rundt i samlingane. Nokre set seg i hop og tek ein siste prat før dei skil lag. Folk skriv i gjesteboka før dei går. Takk for ein riktig triveleg kveld! På heimvegen er det både måne- og stjerneskinn, ein flott kveld på meir enn ein måte!

Turid

privatmuseum i Lyngdal

Jan Arvid Lindland samler ikke bare på biler. I tilknytning til lokalet hvor AMK hadde sin flotte førjulsfest har han skapt små miljøer fra en svunnen tid. Se bare her....

to jublanter gratuleres!

Igen er det runde tall på ferde i AMK! Denne gang har Fjærbladet fått tips om to medlemmer som fyller år i nær fremtid.

Blant de riktig ivrige til å møte frem på AMK-arrangementer, særlig i øst, med fine biler, er **Rolf Messel** fra Arendal. 6. februar runder han 70 år, og vi håper at ikke dette legger noen demper på aktiviteten i miljøet i tiden fremover. **Vi gratulerer!**

Tusenkunstneren **Kåre Udland** fra Lyngdal er litt eldre, han fyller 75 år den 18. februar. En av krumtappene i AMK-arbeidet i Lyngdal, som drivende kraft i bygging av T-Ford og andre spennende ting – og som ble tildelt Den Gyldne Tændplug for to år siden. Still going strong! **Vi gratulerer!**

Selges

2 stk. dører til MB last 1954
1 stk. støtfanger til MB last 1954
1 stk. instrumentbord til MB last 1954
Neckar 1962 modell
Puch mopedramme type Vs-50-4M
Hanomag traktor R 12 med ekstra motor
1 parti askeplanke

Henv. Olav Hægeland, Lyngdal,
tlf. 979 78 307

Fjærbladet på flyttelasset?

Mange mennesker flytter, også AMK-medlemmer. Og når så skjer, er det veldig greit at man tar seg tid og bryr til å sende beskjed til Fjærbladet om endringen, slik at vi kan gjøre de nødvendige forandringene i vårt register.

Når ikke vi får beskjed, kommer Fjærbladet i retur. Og dermed blir det litt ekstra arbeid for å finne ut av den nye adressen ad andre kanaler, og utgifter for å sende ut bladet til den nye adressen. Hvis vi i det hele tatt finner ut av det. Hvis ikke, kommer det ikke noe Fjærblad.

Derfor, kjære medlemmer:
Meld fra hvor du flytter!

Klubbeffekter

AMK kan tilby følgende:

Grillmerke med logo, emalje	100,-
Tøymerke med logo	30,-
Klistremerke med logo	10,-
AMK-pin (liten) (ikke mange igjen)	25,-
T-skjorte med logo str. M – L – XL – XXL	50,-
Caps (svart) med brodert logo	50,-

Ved bestilling for over 160 kr. sendes varene portofritt. Ellers kommer porto i tillegg.

Varene bestilles hos redaktøren (se adresse m.m. på side 2).

Vi oppdaterer matrikkelen!

Klubbens matrikkel er et godt hjelpemiddel og matrikkelføreren følger opp med oppdateringer fortløpende så godt det er mulig. Men for at det skal være mulig, må kjøretøyernes eiere gi beskjed om hva som skjer i kjøretøybestanden. Dette gjelder både kjøretøy som selges og kjøretøy som kjøpes.

Informasjon kan sendes til matrikkelfører Bernt Erik Olsen enten pr. post til adressen Astrids vei 2, 4633 Kristiansand, eller på epost amk@lmk.no, eller opplysningene kan legges inn på klubbens hjemmeside www.a-m-k.net på egnet sted.

Nye medlemmer i AMK siden sist

Vi ønsker de nye medlemmene i AMK hjertelig velkommen i klubben!

Arvid Dolsvåg, Kristiansand
Jan Vere Jørgensen, Borhaug
Paul Thore Bjørnstad, Tvedestrand
Helge Ulf Andersen, Arendal

KRUSE SMITH

PER HAGEN A/S
Mjåvann Industriområde - Tlf. 38 18 59 00

LANTZ AUTO A/S
4735 EVJE
AUTORISERT BIL- OG LAKKERINGSVERKSTED
NAF - VIKING
Kranvognservice Dag & Natt - Leiebil
Mobil: 95195000 Tlf 37 93 03 01

nordialog
Vi hjelper deg å velge riktig

Audi
Gumpens Auto Vest as
www.gavinfo.no

telekiosken

SALMAKERVERKSTED
KARL V. SØRENSEN
Bil, båt, møbler, div.
Ålefjærv. 371, Kr. sand. Tlf. 38 19 80 20

Din annonse her?

Ta kontakt med Fjærbladets redaksjon for mer informasjon.

MER FRA ROUTE 66

Fra vårt medlem Ole Edv. Dokkedal i Grimstad har Fjærbladet mottatt festlige bilder fra hans tur gjennom Route 66, og vi gjengir noen av disse her. Tusen takk!

